

Nr 158.

Av herr **Jonsson** i Hökhult **m. fl.**, om skrivelse till *Kungl. Maj:t* angående förbud mot tillverkning och försäljning av rusdrycker under nu rådande kristid.

Den kristid, vari vårt land befinner sig alltsedan världskrigets utbrott, har i olika avseenden tvungit statsmakterna till vidtagande av utomordentliga åtgärder för att vidmakthålla drägliga levnadsmöjligheter för folket under de hårda förhållandenas tryck. Väl ha vi ännu förskonats från krigets fasor, men även de neutrala ha måst vidkännas följderna av den rasande världsbranden och de ha i fråga om livsmedelspolitik och åtskilligt annat nödgats inrätta sig på enahanda sätt som de krigförande. En hänvisning till den ransonering av socker och bröd, vårt land funnit nödvändig, är nog för att bekräfta, huru allvarligt det läge är, vari vi kommit. Och ingen kan förutsäga, när världskriget skall upphöra. Ingen har därför rätt att sorglöst se den kommande tiden an. Man torde till och med kunna befara, att vi ha ännu större umbäranden och svårigheter att förvänta. Frågan om vår livsmedelstillförsel befinner sig i oavgjort läge. Möjligheten av att hänvisas uteslutande till våra egna disponibla spannmålstillgångar ligger öppen. Under sådana förhållanden måste med orubblig konsekvens den grundsatsen upprätthållas, att inga som helst livsmedel, annat än där nödvändigheten så bjuder, få tas i anspråk för ändamål, som icke tillgodose folkets näringsbehov. Användande av betydande mängder livsmedel till framställning av produkter, som icke ha med näringsbehovets fyllande att skaffa, bör sålunda få anses såsom uteslutet. Redan hänsynen till det förtroende, man vill vinna som stöd för de vidtagna ransoneringsåtgärderna, kräver, att folket skall veta, att de livsmedelsförråd, vilkas knapphet föranlett deras ställande under ett kontingenteringssystem, icke tas i anspråk för andra ovidkommande ändamål.

Alltsedan kristidens början har emellertid framställning av rusdrycker av livsmedel tillåtits fortgå. Det är visserligen sant att betydliga reduktioner ägt rum, men den omfattning, vari spannmål alltjämt användes inom rusdryckstillverkningen, kan på inga villkor stå väl samman med ett nödläge, där till och med brödet måste läggas under kortsystem. Upprepade erinringar till statsmakterna att här inskrida med effektiva åtgärder ha ingalunda saknats. Men dessa erinringar ha ännu icke lett

till något resultat. Ute i landet råder emellertid en opinion, som allt kraftigare och bestämdare fordrar, att livsmedelsavverkningen inom rusdrycksindustrien må upphöra. Erinras må om den framställning i berörda avseende, som nyligen gjordes av nykterhetssällskapens representantförsamling. Men det är icke endast förbrukningen av livsmedel för rusdryckstillverkning, som under rådande kristid i och för sig är betänklig. Det betänkliga ökas därigenom att den framställda produkten positivt skadar, försvagar och undergräver folkets livskraft och hälsa och minskar den motståndskraft, det måste sätta mot nödens tunga påpressning. Vi ha också sett, huru andra länder funnit nödvändigt att tillförsäkra sig ett krafttillskott under fullgörandet av sina prövande uppgifter genom att kraftigt inskrida mot rusdryckshanteringen. Ryssland har infört totalt brännvinsförbud, Frankrike har utfärdat fullständigt förbud mot absint, England har på allvar tagit upp frågan om ett allmänt rusdrycksförbud och i Norge har utfärdats tillfälligt brännvinsförbud och utredning pågår om detta förbuds utvidgning. Dessa exempel illustrera endast, huru folken, när nöden och faran kräva en anspänning av alla deras krafter, finna det nödvändigt att inskrida mot den skadegörelse på deras hälsa och livskraft, som alkoholbruket utför.

Vårt lands knappa livsmedelstillgång, tvånget att tillgripa ransoneringsåtgärder, nödvändigheten att inför kommande ovissa hårda prövningar ha folkets sundhet och kraft bevarade, det absurda i att icke blott tillspillologiva livsmedel utan tillspillologiva dem för förbrukningsändamål, som direkt lända folkhälsan till skada — allt detta utgör en allvarlig maning för statsmakterna att icke tveka inför eller dröja med åtgärder, som å ena sidan förhindra ett fortsatt förlösande av livsmedel och å andra sidan äro ägnade att ge nationen det moraliska och fysiska krafttillskott, dess prövning gör av behovet påkallat.

I anslutning till denna tankegång har riksdagens nykterhetsgruppenat sig om en framställning i anført syfte och få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta att till Kungl. Maj:t ingå med en skrivelse, vari hemställes, att Kungl. Maj:t måtte skyndsammast möjligt utfärda förbud mot tillverkning och försäljning av rusdrycker under rådande kristid.

Stockholm den 26 januari 1917.

J. A. Jonsson.

G. W. Källman.

J. A. Ingvarson.